

Verslag Themabijeenkomst Doorgaande lijn

Dinsdag 18 juni van 9.30 tot 12.00 uur

Utrecht

Inleiding

De bijeenkomst begon met het terughalen van de eigen jeugdherinnering aan de overgang van de kleuterschool of kleutergroep naar de lagere school. Wat opvalt is dat het voor de meeste aanwezigen een markering is geweest die zowel positief als negatief kon uitvallen.

Vervolgens werd de stelling geponeerd: De gemeente is verantwoordelijk voor de regie op de doorgaande lijn van peuter-kleuter en niet verder.

De stemmen waren verdeeld:

- eens: wettelijk is het tot groep 3 (VVE-beleid)/ de gemeente is verantwoordelijk voor de regie en niet voor de uitvoering/ het is al lastig t/m kleuters mn door de schoolbesturen
- oneens: wij vinden dat het t/m 18 jaar is/ of 23 jaar/ breed jeugdbeleid

Wat zijn de verplichtingen en mogelijkheden?

<p>Definitie: Van een doorgaande leerlijn wordt gesproken als de leerstof en het (onderwijs)resultaat van de voorschoolse voorziening en de basisschool naadloos op elkaar aansluiten. Dit levert een betere startpositie op in groep 3 voor de kinderen en uiteindelijk gedurende de hele schoolloopbaan (op weg naar de kerndoelen)</p>	<p>Wettelijk kader: WPO: artikel 167, lid 1a onder 3: Gemeentes zijn verantwoordelijk voor het voeren van overleg hierover met schoolbesturen en directies van kinderopvang en het zorg dragen voor het maken van afspraken over de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.</p>
<p>Toezicht 11.19.4 Doorgaande lijn Gemeenten dienen minimaal afspraken te hebben gemaakt met ouders van kinderopvang en met schoolbesturen over de overdracht van kindgegevens van voor- naar vroegschool, waarbij gegevens over de ontwikkeling van het kind een onderdeel zijn van deze gegevens.</p>	<p>Maatregel: <u>Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- de doorgaande lijn een verplicht onderdeel van de beroepsopleiding- het instellingsbeleid rond de doorgaande lijn moet beschreven worden in het pedagogisch beleidsplan van kinderopvangorganisaties- de toezichthouder (GGD) beoordeelt

Wat naar voren komt in deze bijeenkomst is dat de doorgaande lijn bij de IKC's en zogenaamde koppelscholen het beste loopt. Professionals kennen elkaar en elkaars werkwijze, de kinderen en de ouders en hebben vaak al gemeenschappelijke activiteiten, delen personeel, hebben gezamenlijke vieringen en rituelen. Bij een koppelschool hoeft de kinderopvang trouwens niet in hetzelfde gebouw gehuisvest te zijn als de basisschool.

Stand van zaken gemeenten

Voorafgaand aan de bijeenkomst hebben de deelnemers een checklist gekregen over de aspecten in de doorgaande lijn en zijn de vragen geïnventariseerd van de gemeentes.

Uit de checklist komt het volgende beeld:

1. Beleid

Geregeld	Vraagt aandacht
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeentelijk beleid over de doorgaande lijn ▪ Jaarlijks overleg tussen gemeente/po/kov ▪ Definitie doelgroepkind ▪ Toeleiding ▪ Doorlopende leerlijn 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resultaten Voorschools ▪ Doorstroom VE naar school met VVE ▪ Vastleggen en evalueren afspraken ▪ Gemeenterol tav Voorschools ▪ Gemeenterol tav Vroegschool ▪ Beeld van de inzet en resultaten Voorschools ▪ Beeld van de inzet en resultaten Vroegschool ▪ Rol van de gemeente: wel-niet op afstand

2. Overdracht

Geregeld	Vraagt aandacht
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afspraken over de overdracht van de kindgegevens ▪ Warme overdracht doelgroepkinderen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeentelijk (regionaal) overdrachtsdocument ▪ Ouders aanwezig bij de warme overdracht ▪ Regelmatige terugkoppeling vroegschool – voorschool en vice versa

Er zijn verschillende transitie momenten: tussen het kind, gezin, de voorschoolse voorziening en het basisonderwijs. Belangrijk zijn de relaties tussen de verschillende actoren (theorie Bronfenbrenner) waarbij de professional als sleutelfiguur van belang is. Een doorlopende instroom in het basisonderwijs vraagt om een individuele en gepersonaliseerde aanpak. Als belangrijkste knelpunten zijn genoemd: gebrek aan coördinatie en verschillende visies en verwachtingen tussen de partijen onderling.

3. Inhoudelijke lijn

Gematigd positief	Vraagt de meeste aandacht
<ul style="list-style-type: none">Professionals zijn bekend met elkaars werkwijze, met name als ze gekoppeld zijn	<ul style="list-style-type: none">Gebruik van eenzelfde of aansluitend VVE-programma of beredeneerd aanbodGebruik van eenzelfde kind volgsysteemAfstemming pedagogisch klimaat en educatief handelenAfstemming en gezamenlijke activiteiten mbt ouderparticipatieAfstemming zorg en begeleidingRegelmatig contact professionalsGemeenschappelijke (scholings)bijeenkomstenStructuur voor gezamenlijk overleg, activiteiten en scholingDuidelijke doelen bij start groep 1 en overgang naar groep 3

4 Trots op en de vragen

Waar is de gemeente trots op	Vragen tav de doorgaande lijn
<ul style="list-style-type: none">De totstandkoming van het nieuwe beleidsplanKwalitatieve monitor VVE die wordt door ontwikkeld naar een periodiek kwaliteitsinstrumentPeutermonitor met meerdere gemeentesSamenwerking en inzet van alle VE-aanbieders en ook andere partnersIKC-vorming	<ul style="list-style-type: none">KwaliteitsbewakingMonitoringSamenwerking met de schoolbesturenDe inhoud van de doorgaande lijnPraktische afsprakenBorging

Beoordeling

De gemeentes geven het onderdeel Doorgaande Lijn in hun gemeente een cijfer. De cijfers variëren: van een vraagteken, tot een 3 tot een 8, tot als gemiddelde krappe 6

Stand van zaken Gemeenten

Aan de hand van het Schema Doorgaande lijn zijn de gemeentes aan de slag gegaan met een plan van aanpak voor hun gemeente. In de nabespreking zijn de vragen aan de orde gekomen. De verschillende suggesties staan hier onder.

Rol als gemeente

De regierol wordt verschillend ingezet bij de diverse gemeentes. In *Wat werkt in VVE?* Een overzicht van bevindingen uit recente literatuur, is te lezen dat in gemeenten met een kwaliteit gedreven de VVE-locaties vaak betere kwaliteit VVE-beleid leveren. Deze gemeenten voeren een sterke regierol en hebben een doordacht systeem van aanvullende kwaliteitseisen. De ontwikkeling van een effectief VVE-beleid vraagt om het maken van keuzes.

<https://goab.eu/C16-N96-Wat-werkt-in-VVE-Een-overzicht-van-bevindingen-uit-recente-literatuur.html>

Kwaliteitsbewaking en monitoring

- De gemeente Landgraaf werkt met een kwalitatieve VVE monitor
- Opnemen in het gemeentelijk beleid en als voorwaarden van VE-financiering
- Agendapunt in de LEA/ REA of ander structureel overleg met kinderopvang en de scholen en de andere betrokkenen
- In de opzet van een monitor kan *Wat werkt in VVE* ook gebruikt worden
- Laat de deelnemende partijen meedenken over de mogelijkheden, wat wordt bv al verzameld aan gegevens
- Opnemen in de resultaatafspraken
- “Brede” monitor opzetten
- Zoveel mogelijk maatwerk binnen het gemeentebeleid: plannen per koppel bv of wijk of andere werkeenheid
- Audits (bij elkaar kijken)

Samenwerking met de schoolbesturen

- Is heel wisselend en vaak afhankelijk van personen: zoek de enthousiaste koplopers
- Niet altijd mogelijk om per schoolbestuur afspraken te maken: maak dan afspraken met afzonderlijke scholen. Zie februari 2019: <https://goab.eu/Landelijke-beleidsinformatie>
- Schoolbesturen ontvangen zelf ook OAB-middelen, kijk wat je met elkaar kunt bereiken, waarop je elkaar kunt aanvullen
- OAB-middelen mogen ook besteed worden aan de doelgroepkinderen in de groepen 1 en 2 (en de schakelklassen en de zomerscholen), dit kan de doorgaande lijn versterken
- De gemeente Rotterdam biedt een lerarenbeurs aan leraren basisonderwijs en PM'ers in de kinderopvang aan
- Krachtenveldanalyse of vergelijkbaar hulpmiddel kan verduidelijken welke oplossingen er zijn

Inhoud van de doorgaande lijn

- Een hulpmiddel kan de hier gebruikte checklist zijn, maar ook de volgende kwaliteitskaart:
- https://goab.eu/pathtoimg.php?image=Artikelen/kwaliteitskaart_doorgaande_lijn_algemeen.pdf
- Met name in de zogenaamde koppelscholen/ IKC ed. loopt de inhoudelijke lijn relatief goed
- Er kan bv gekozen worden voor een bepaalde inhoud per jaar, bv dit jaar extra aandacht voor de taalontwikkeling gemeentebreed

- Werken met Lerende Netwerken, zie <http://www.nuvoorlaterutrecht.nl/> - dat kan ook met zogenaamde losse scholen en kinderopvang
- Er zijn gemeentes waarin jaarlijks een soort congres Jonge Kind wordt georganiseerd voor kinderopvang en groepen 1 en 2 – soms meerdere bijeenkomsten per jaar zoals in Rotterdam en Utrecht, Brunssum (koppelbijeenkomsten), Venlo
- In gemeentebeleid de pedagogische lijn uitwerken – kan ook in kleiner verband
- Er zijn gemeentes waarin de zorgstructuur bij de kinderopvang is opgezet m.b.v. het onderwijs, bv de IB-er van de school wordt ingezet bij de kinderopvang of er is een nauwe samenwerking van de IB-er van de school met de zorgcoach vanuit de kinderopvang of andere partners
- Schoolmaatschappelijk wordt ingezet bij de kinderopvang, bv Rotterdam
- Brunssum en andere gemeentes in Limburg hebben een Knooppunt Zorgen voor elkaar
- Inzet vanuit de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs is wisselend, bv in Deventer heeft het SMV een sterk coördinerende rol wv VVE
- Ouderbetrokkenheid opnemen in de doorgaande lijn, immers dit wordt meestal sterk ingezet bij de kinderopvang, zorg dat dit doorloopt in het basisonderwijs! Dit is mn zichtbaar in de IKC's en de koppelscholen.

Praktische afspraken

- Zelfde vve -programma of afstemming over het werken met de slo-aanbodsdoelen, thema's afstemmen, gezamenlijke start en/of sluiting van de thema's al dan niet met de ouders
- Zelfde kvs of conversie van de kvs-en
- Alle kinderen worden middels een overdracht formulier overgedragen aan de basisschool.
- Kinderen met zorg en/ of een VVE-indicatie worden warm overgedragen aan de basisschool, Er zijn verschillen tussen de diverse kinderopvangorganisaties, bij de landelijke organisaties kan het zijn dat er overkoepelende richtlijnen cq werkwijzen zijn, bij andere zijn lokale afspraken mogelijk
- Kinderen volgen, die zijn overgedragen aan een niet-koppelschool is mogelijk via een gemeentemonitor – let op de AVG- gegevensverwerking
- De PM'er gaat mee naar de basisschool ihkv overdracht/wennen

Borging

Gebruik de uitkomsten van de monitor om vervolgspraken te maken volgens de PDCA-cyclus. Een monitor is geen afrekenmiddel, maar de start van een dialoog om de kwaliteit van VVE in de gemeente te verbeteren – wees pragmatisch: welk doel wil je halen met elkaar? En werkt dat vervolgens met elkaar uit.

Bijlage: checklist

Checklist doorgaande lijn vve gemeentes

Naam:

Gemeente:

Beleid

	Ja/nee/ nvt	Toelichting/uitwerking
Er is gemeentelijk beleid geformuleerd over de doorgaande lijn		
Er is jaarlijks overleg tussen de gemeente, de kinderopvangorganisaties en de schoolbesturen		
Er zijn afspraken gemaakt <ul style="list-style-type: none"> ▪ over wie de doelgroepkinderen zijn 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ over de toeleiding van de doelgroepkinderen 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ over de doorlopende leerlijn 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ over de resultaten van de vroegschoolse educatie 		
Er zijn afspraken over de doorstroom van doelgroepkinderen vanuit de voorschool naar een school met vve-aanbod		
De afspraken zijn vastgelegd en worden regelmatig geëvalueerd door de gemeente, kinderopvangorganisaties en de schoolbesturen		
De gemeente heeft een initiërende en faciliterende rol <ul style="list-style-type: none"> ▪ tav de voorschool, bv door professionalisering, aanschaffen van materiaal 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ en tav de vroegschool 		
De gemeente heeft een duidelijk beeld van <ul style="list-style-type: none"> ▪ de inzet en de resultaten op de doorgaande lijn van de voorschool 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ en van de vroegschool 		
De gemeente blijft op afstand		

Overdracht

	Ja/nee/nvt	Toelichting /uitwerking
Er zijn afspraken over de overdracht van kindgegevens van voor- naar vroegschool met de kinderopvangorganisaties en de schoolbesturen, onderdeel van de gegevens zijn de gegevens over de ontwikkeling van een kind		
Er is een gemeentelijk overdrachtsdocument		
Er is sprake van warme overdracht voor doelgroepkinderen		
Bij de warme overdracht zijn ook de ouders aanwezig		
Er is sprake van een regelmatige terugkoppeling van vroegschool naar voorschool		
Er is sprake van een regelmatige terugkoppeling van voorschool naar vroegschool		

Inhoudelijke doorgaande lijn

	Ja/nee/nvt	Toelichting/uitwerking
Er zijn afspraken over het gebruik van eenzelfde of aansluitend vve-programma of beredeneerd aanbod op de 4 ontwikkelingsdomeinen		
Er zijn afspraken over het gebruik van eenzelfde observatiesysteem		
Er is afstemming van het pedagogisch klimaat en het educatief handelen tussen de voor- en de vroegschool		
Er is afstemming van de wijze waarop de ouderparticipatie wordt gestimuleerd op de voor- en vroegschool		
Er zijn gezamenlijke activiteiten mbt ouderparticipatie tussen voor- en vroegschool		
Er is afstemming van de wijze waarop de zorg en begeleiding zijn ingericht op de voor- en vroegschool		
Er is regelmatig contact tussen de pm-ers en de leerkrachten		
De pm-ers en de leerkrachten zijn bekend met elkaars werkwijze		

De pm-ers en de leerkrachten nemen deel aan gemeenschappelijke (scholings)bijeenkomsten		
Er is tussen de voor- en de vroegschool een duidelijke structuur voor gezamenlijk overleg, activiteiten en scholing		
Er zijn duidelijke doelen gesteld mbt binnenkomst van de basisschool en de overgang naar groep 3		

Ik geef de doorgaande lijn in mijn gemeente het cijfer (van 1 t/m 10):

Ik ben trots op:

En hier zou ik graag een antwoord op willen krijgen in de thema bijeenkomst:

Wat gaan we doen? Hoe organiseren wij dat?

Ambitie / doel:

- K Kan beter
- V Voldoende
- G Goed

Visie op de doorgaande lijn (waarom een doorgaande lijn):

Waaruit moet mijn doorgaande lijn bestaan in de toekomst?

Beleid: overleg afspraken bekostiging monitoring	Overdracht: afspraken overdrachtsdocument warme overdracht	Inhoudelijke doorgaande lijn: pedagogisch-educatief ouderbetrokkenheid zorg-ondersteuning professioneel

Plan van aanpak:

Met wie werken wij samen?	Welle stappen zijn nodig	Prioritering

Doorgaande lijn stand van zaken OAB gemeente XXX

Waar staan wij nu?

Waaruit bestaat mijn doorgaande lijn:

Beleid: overleg afspraken bekostiging monitoring	Overdracht: afspraken overdrachtsdocument warme overdracht	Inhoudelijke doorgaande lijn: pedagogisch-educatief ouderbetrokkenheid zorg-ondersteuning professioneel

Wat loopt goed

Wat kan beter:

opmerkingen